

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 71/21
V Lucemburku dne 29. dubna 2021

Rozsudek ve věci C-383/19
Powiat Ostrowski v. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny

Uzavření smlouvy o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel je povinné, jestliže je dotyčné vozidlo zaregistrováno v členském státě a nebylo řádně vyřazeno z provozu

Taková povinnost nemůže být vyloučena jen z toho důvodu, že registrované vozidlo je v daném okamžiku vzhledem ke svému technickému stavu nezpůsobilé k provozu

Dne 7. února 2018 se Powiat Ostrowski (okres Ostrów, Polsko), polský územní samosprávný celek, stal na základě soudního rozhodnutí vydaného v návaznosti na rozhodnutí o propadnutí věci vlastníkem vozidla registrovaného v Polsku. V návaznosti na oznámení tohoto rozhodnutí dne 20. dubna 2018 pojistil okres uvedené vozidlo od následujícího úředního dne, tedy od pondělí dne 23. dubna 2018.

Powiat Ostrowski se vzhledem ke špatnému technickému stavu vozidla rozhodl je předat k likvidaci za účelem jeho zničení. Na základě osvědčení vydaného zařízením ke sběru vozidel bylo vozidlo dne 22. června 2018 vymazáno z registru.

Dne 10. července 2018 uložil Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (Garanční fond pojištění, Polsko) Powiatu Ostrowskemu pokutu ve výši 4 200 PLN (přibližně 933 eur) za nesplnění povinnosti uzavřít smlouvu o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu tohoto vozidla v období od 7. února do 22. dubna 2018.

Powiat Ostrowski podal k Sądu Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim (okresní soud v Ostrowie Wielkopolskim) žalobu znějící na určení, že nebyl ve sporném období povinen vozidlo pojistit. Tento soud se obrátil na Soudní dvůr s dotazem, zda existuje povinnost uzavřít smlouvu o pojištění občanskoprávní odpovědnosti¹ pro vozidlo, které je zaregistrováno v členském státě, nachází se na soukromém pozemku, vzhledem ke svému technickému stavu je nezpůsobilé k provozu a je z rozhodnutí vlastníka určeno k likvidaci.

Soudní dvůr rozsudkem vydaným dnešního dne rozhodl, že uzavření smlouvy o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorového vozidla je povinné, jestliže je dotyčné vozidlo v členském státě zaregistrováno, pokud nebylo v souladu s použitelnou vnitrostátní právní úpravou řádně vyřazeno z provozu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé poukázal na to, že uzavření smlouvy o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel je v zásadě povinné pro vozidlo zaregistrované v členském státě, které se nachází na soukromém pozemku a je z rozhodnutí svého vlastníka určeno k likvidaci, i když toto vozidlo není v daném okamžiku vzhledem ke svému technickému stavu způsobilé k provozu.

¹ Článek 3 první pododstavec směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (Úř. věst. 2009, L 263, s. 11).

Soudní dvůr v této souvislosti připomněl, že pojem „vozidlo“² je objektivní a nezávisí na tom, jakým způsobem předmětné vozidlo je nebo může být používáno, ani na úmyslu vlastníka vozidla nebo jiné osoby je skutečně použít.

Technický stav vozidla se přitom může v průběhu času měnit a jeho případné opětovné uvedení do provozu závisí na subjektivních faktorech, jako jsou zejména vůle jeho vlastníka nebo držitele provést nebo nechat provést nezbytné opravy a dostupnost rozpočtu nezbytného k tomuto účelu. Pokud by tedy pouhá skutečnost, že vozidlo není v daném okamžiku způsobilé k provozu, stačila k tomu, aby bylo zbaveno postavení vozidla a nevztahovala se na něj pojistná povinnost, byla by zpochybněna objektivní povaha tohoto pojmu „vozidlo“. Kromě toho pojistná povinnost³ nezávisí na tom, zda je vozidlo v daném okamžiku používáno jako dopravní prostředek, ani na tom, zda dotyčné vozidlo způsobilo škodu. Pojistná povinnost tudíž nemůže být vyloučena jen z toho důvodu, že registrované vozidlo je v daném okamžiku vzhledem ke svému technickému stavu nezpůsobilé k provozu, a není tedy případně s to způsobit škodu, i když tato situace nastala již v okamžiku převodu vlastnického práva. Ani úmysl vlastníka nebo jiné osoby nechat vozidlo zlikvidovat neumožňuje sám o sobě dospět k závěru, že toto vozidlo ztratilo vlastnost „vozidla“, a nevztahuje se na ně proto pojistná povinnost. Kvalifikace jako „vozidla“ a rozsah pojistné povinnosti totiž nemohou záviset na subjektivních faktorech, neboť by to bylo na újmu předvídatelnosti, stability a kontinuity této povinnosti, jejíž dodržování je však nezbytné k zajištění právní jistoty.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že pojistná povinnost, která v zásadě platí pro vozidlo, které je zaregistrováno v určitém členském státě, nachází se na soukromém pozemku a je na základě rozhodnutí jeho vlastníka určeno k likvidaci, i když toto vozidlo není v daném okamžiku vzhledem ke svému technickému stavu způsobilé k provozu, je nutná pro to, aby byla zajištěna ochrana osob poškozených v důsledku dopravních nehod, neboť poskytnutí náhrady věcných škod nebo škod na zdraví způsobených nepojištěným vozidlem⁴ subjektem pro odškodnění je stanovena pouze v případech, kdy je uzavření pojistné smlouvy povinné. Tento výklad totiž zaručuje, že tyto poškození budou v každém případě odškodněni buď pojistitelem na základě příslušné smlouvy, nebo subjektem pro odškodnění v případech, že vozidlo, které se účastnilo dopravní nehody, nebylo pojištěno nebo nebylo zjištěno. Tento výklad mimoto umožňuje co nejlépe zajistit dodržování cíle spočívajícího v zaručení volného pohybu jak vozidel, která mají obvyklé stanoviště na území Unie, tak osob, které jimi cestují. Pouze při zajištění zvýšené ochrany případných poškozených dopravními nehodami způsobenými motorovými vozidly lze po členských státech žádat⁵, aby neprováděly systematickou kontrolu pojištění vozidel, která vstupují na jejich území z území jiného členského státu, což je zásadní pro zajištění tohoto volného pohybu.

Zatřetí Soudní dvůr upřesnil, že aby bylo vozidlo vyřazeno z pojistné povinnosti, musí být v souladu s použitelnou vnitrostátní právní úpravou oficiálně vyřazeno z provozu. I když registrace vozidla v zásadě dokládá jeho způsobilost k provozu, a tedy k tomu, aby bylo používáno jako dopravní prostředek, může být registrované vozidlo objektivně natrvalo nezpůsobilé k provozu z důvodu špatného technického stavu. Zjištění této nezpůsobilosti k provozu a zjištění ztráty jeho vlastnosti „vozidla“ však musí být učiněno objektivně. V tomto ohledu sice výmaz registrace vozidla může představovat takové objektivní zjištění, nicméně unijní právo⁶ neupravuje způsob, jakým může být takové vozidlo legálně vyřazeno z provozu. Takové vyřazení proto může být podle použitelné vnitrostátní právní úpravy konstatováno jinak než výmazem registrace daného vozidla.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout

² Článek 1 bod 1 směrnice 2009/103.

³ Článek 3 první pododstavec směrnice 2009/103.

⁴ Článek 10 odst. 1 směrnice 2009/103.

⁵ Článek 4 směrnice 2009/103.

⁶ Směrnice 2009/103.

v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499